

Δελτίο Τύπου

«ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ. Η αθέατη πλευρά του κόσμου και η καθαρότητα του φωτός» της Μαριλένας Πρωίμου- Ερηνάκη

Από τις εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα»

Αυτές τις μέρες, που συμπληρώνεται ένας χρόνος από το θάνατο (18 Μαρτίου 1996) του Οδυσσέα Ελύτη, κυκλοφορεί από τα «Ελληνικά Γράμματα» το βιβλίο της Μαριλένας Πρωίμου - Ερηνάκη, με τίτλο «ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ. Η αθέατη πλευρά του κόσμου και η καθαρότητα του φωτός», αποτελεί διασκευή της διδακτορικής διατριβής της συγγραφέως, οποία υποστηρίχθηκε τον Ιούνιο του 1995 στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με θέμα: «Φως και Οραση στην ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη».

Το βιβλίο στηρίχθηκε στην ιδέα ότι το βαθύτερο νόημα του έργου του Ελύτη δεν έχει ακόμη συνολικά αποκρυπτογραφηθεί κι ούτε είναι συχνά προσπελάσιμο, στον ανυποψίαστο τουλάχιστον αναγνώστη, λόγω του ερμητικού τρόπου έκφρασης ενός πλήθους ιδεών που το χαρακτηρίζουν. Κι όμως ο ποιητής είχε αναφερθεί σε μια «προσωπική μυθολογία», που τη συναπαρτίζουν «στοιχεία που επαναλαμβάνονται και στις τρεις περιόδους», υπονοώντας ένα συγκροτημένο σύστημα νοηματικών κέντρων που το διέπει.

«Ο κόσμος έμεινε αμετάβλητος για μένα μέχρι σήμερα», είχε δηλώσει. Η μελέτη αυτή διερευνά τι έμεινε αμετάβλητο σ' αυτόν τον κόσμο, τη "ραχοκοκκαλιά" δηλαδή της κοσμοθεώρησης του ποιητή, τα στοιχεία εκείνα που, αν και επαληθεύονται "εμβαπτιζόμενα" κάθε φορά σε διαφορετικές θεωρήσεις - είτε στον υπερρεαλισμό είτε στην αρχαία ελληνική φιλοσοφική παράδοση - στο βάθος παραμένουν οι ίδιες εκείνες έμμονες και διά βίου αναζητήσεις του ποιητή. Ο εντοπισμός τους αναδεικνύει τη βαθύτερη λογική ενότητα και σε τελευταία ανάλυση το νόημα του έργου του Ελύτη.

Γιά το σκοπό αυτό μελετήθηκε, για πρώτη φορά συστηματικά, και το δοκιμιακό έργο του ποιητή - σε αντιπαράβολή με το ποιητικό και ιδίως για τις δύο πρώτες περιόδους (1935 - 1959), το οποίο, όπως έχει παρατηρηθεί, «έχει μείνει ασχολίαστο στην πλειονότητά του από την κριτική» ή «δεν έχει κατανοηθεί σωστά», όπως πίστευε ο ίδιος. Τα δοκίμια και οι συνεντεύξεις του, που δεν υπολείπονται εξάλλου σε "ποιητικότητα" από το υπόλοιπο έργο του, πρόσφεραν στην έρευνα ένα πλούσιο, σε αυτοβιογραφικά στοιχεία και θεωρητικούς στοχασμούς, υλικό, με το οποίο τεκμηριώθηκαν οι ενδιάμεσες παρορμήσεις και οι εκλεκτικές συγγένειες που καθόρισαν την κοσμοαντίληψη του Ελύτη.

Η έρευνα απέδειξε πράγματι ότι ο Ελύτης με αφετηρία τις έμφυτες κλίσεις του ερμηνεύει τον κόσμο, κάνοντας την αναγωγή από τα αισθητά σ' ένα ενιαίο σύστημα θεωρητικών αρχών - "θεωριών" τις ονόμαζε ο ίδιος - που οδηγούν ακριβώς στην υπέρβαση αυτού του κόσμου ή καλύτερα στην αποκάλυψη της βαθύτερης αλήθειας του ("κοσμικό όραμα"). Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές που γίνονται αντικείμενο θεωρητικής ανάλυσης στα δοκίμια του Ελύτη αλλά αναδύονται αβίαστα και από την ποίησή του, όπως αποδεικνύεται στο βιβλίο, βρίσκουν την καλύτερη έκφρασή τους στη θεωρία του υπερρεαλισμού για την πρώτη περίοδο (1935 - 1943). Οι κυρίαρχες θέσεις του υπερρεαλισμού για «μεταμόρφωση και αποκάλυψη της υπερπραγματικότητας» ερμηνεύουν και τον τρόπο που ο Ελύτης "θεάται" την ελληνική φύση.

Σελίδες: 253

Τιμή: 3.500 δρχ.